

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 96/13, 89/16 i 5/22) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 103/08 i 5/22), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2020. GODINU **POKRETA MOST 21**

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
1. UVOD.....	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA.....	4
Predmet pregleda i kontrole.....	4
Cilj pregleda i kontrole.....	4
Obim pregleda i kontrole.....	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE.....	5
5.1 NALAZI	5
5.2 PREPORUKE.....	9

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Pokreta most 21 za 2020. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora u Mostaru, održanih u decembru 2020. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama poglavlja 15 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Na osnovu našeg pregleda utvrđeno je sljedeće:

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, utvrđeno je da je Pokret most 21 prekršio odredbe člana 4. stav (1), člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1), stav (3), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbe člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Pregledom, odnosno kontrolom finansijskih izvještaja, osim gornjih napomena, nismo zapazili ništa značajno, što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, niti na finansiranje troškova izborne kampanje suprotno odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Pokreta most 21 za 2020. godinu finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora u Mostaru, održanih u decembru 2020. godine.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, Pokret most 21 se finansirao iz sljedećih izvora:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	1.120,00	92,56
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	90,00	7,44
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	1.210,00	100,00
II	Ostali prihodi i drugo	0,00	0,00
	Izvori finansiranja (I+II)	1.210,00	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu od 4.164,42 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Pokret most 21. Skraćeni naziv stranke je MOST 21.

Pokret most 21 registrovan je kod Općinskog suda u Sarajevu, rješenjem broj: 065-0-F1-17-000013 od 29.09.2017. godine.

Sjedište političke stranke je u Sarajevu, Tekija br.6.

Lice ovlašteno za zastupanje stranke je Amir Reko, predsjednik.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2020. godinu je Hasna Ljubović.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu stranka nema niže nivoe organizovanja.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Pokreta most 21 za 2020. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora u Mostaru, održanih u decembru 2020. godine.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju

političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenih zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka, te da li je ostvarila troškove izborne kampanje u okviru zakonom utvrđenog limita.

Obim pregleda i kontrole finansijskih izvještaja Pokreta most 21 obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju izvršila je pregled godišnjih finansijskih izvještaja u periodu od 2017. do 2019. godine, nakon kojih su izdati izvještaji o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukama revizije.

Služba za reviziju je izvršila pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Pokret most 21 za 2019. godinu, nakon koga je izdat izvještaj o pregledu sa nalazima revizije, mišljenjem revizora i preporukama stranci: da vodi pravilne evidencije o svojim obavezama, odnosno da vodi poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima, da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavlja u zakonom propisanom roku i popunjava na način utvrđen Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i da dostavlja dodatnu dokumentaciju.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu, utvrđeno je da Pokret most 21 nije ispoštovao ranije date preporuke.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 NALAZI

a) Pokret most 21 nije postupio u skladu sa odredbama člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.¹

Pokret most 21 je u godišnjem finansijskom izvještaju iskazao ukupne rashode u iznosu od 4.164,42 KM.

Uvidom u službenu evidenciju utvrđeno da stranka nije dostavila Program utroška sredstava za 2020. godinu uz godišnji finansijski izvještaj za 2019. godinu, a što je bila obavezna.

U zahtjevu za dodatnu dokumentaciju od stranke je traženo da dostavi Program utroška sredstava za 2020. godinu, što je stranka i učinila. Međutim, uvidom u dostavljeni dokument utvrđeno je da isti ne sadrži sve bitne elemente dokumenta tj. ne sadrži datum kada je dokument izrađen kao i broj dokumenta. Pored toga, program utroška ne sadrži projekciju budućih prihoda i troškova nego izvještaj o utrošenim sredstvima, te iz navedenih razloga isti nije uzet u razmatranje.

S obzirom da stranka nije sačinila program utroška sredstava, te da je finansijska sredstva trošila bez programa utroška sredstava, prekršila je odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

¹ U skladu sa odredbom iz člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) ovog Zakona može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

b) Pokret most 21 prekršio je odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička stranka nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim rashodima i novčanim tokovima, dio evidencija sačinila je bez relevantnih knjigovodstvenih isprava ili na osnovu nevjerodostojnih isprava, blagajničko poslovanje nije vodila u skladu sa pravilima i principima blagajničkog poslovanja, obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja nije popunila u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 96/13 i 89/16)-u daljem tekstu: Pravilnik i nije dostavila potpunu dodatnu dokumentaciju, čime je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1), stav (4) i stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

(1) Uvidom u obrazac 2. finansijskog izvještaja (Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke) i Izvještaj Centralne banke Bosne i Hercegovine utvrđeno je da stranka nije prijavila sve transakcijske račune te je za transakcijski račun broj 1028370000012651 iskazala promet koji je ostvaren po drugom transakcijskom računu, čime je prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

- Uvidom u Izvještaj Centralne banke Bosne i Hercegovine utvrđeno je da stranka nije u finansijskom izvještaju iskazala transakcijski račun broj: 1028370000012748 otvoren kod Union banke, te dva transakcijska računa otvorena kod Sberbank i to račune broj: 1401011130006383 i 1401011200541194.

Stranka je za račune kod Sberbank dostavila izvode za period 01.01.-31.12.2020. godine, na osnovu kojih je po transakcijskom računu broj: 1401011130006383 utvrđen sljedeći promet: stanje na dan 01.01.2020. godine u iznosu od 0,00 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 194,17 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 194,17 KM i saldo na dan 08.07.2020. godine u iznosu od 0,00 KM.

Uvidom u izvode sa deviznog računa broj: 1401011200541194 utvrđen je sljedeći promet: stanje na dan 01.01.2020. godine u iznosu od 3,89 EUR, ukupan promet ulaza u iznosu od 0,00 EUR, ukupan promet izlaza u iznosu od 3,89 EUR i saldo na dan 08.07.2020. godine u iznosu od 0,00 KM.

Računi kod Sberbank su ugašeni dana 08.07.2020. godine.

- U obrascu 2. finansijskog izvještaja utvrđeno je da je stranka iskazala transakcijski račun broj: 1028370000012651 otvoren kod Union banke sa sljedećim prometom: saldo na dan 01.01.2020. godine u iznosu od 0,00 KM, ukupan promet ulaza u iznosu od 1.210,00 KM, ukupan promet izlaza u iznosu od 1.122,00 KM i stanje na dan 31.12.2020. godine u iznosu od 88,00 KM.

Uvidom u izvode sa transakcijskog računa kod Union banke koje je stranka na zahtjev dostavila, utvrđeno je da iskazani promet odgovara prometu ostvarenom putem transakcijskog računa broj: 1028370000012748, a koji stranka nije navela u finansijskom izvještaju.

Prema podacima Union banke, stranka po transakcijskom računu broj: 1028370000012651 nije ostvarila promet u 2020. godini.

(2) Stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju u obrascu 2.1 finansijskog izvještaja (Pregled stanja blagajne) nije iskazala promet ostvaren putem blagajne, nije vodila blagajnu u skladu sa pravilima i principima blagajničkog poslovanja, te je utrošena sredstva pravdala odnosno evidencije sačinila bez relevantne dokumentacije, čime je prekršila odredbe člana 12. Pravilnika.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da je stranka evidentirala troškove po raznim osnovama, a da iste nije plaćala sa transakcijskog računa. Takođe, utvrđeno je da je stranka iskazala sredstva pozajmljena od fizičkog lica, a ista nisu uplaćena na transakcijski račun.

Kontrolom dostavljene dokumentacije utvrđeno je da su računi plaćani gotovinski, a da stranka nije vodila pomoćnu knjigu blagajne, odnosno nije evidentirala promet putem blagajne u skladu sa pravilima i principima o blagajničkom poslovanju.

Naime, stranka nije vodila dnevnik blagajne, zatim, za pozajmice fizičkog lica Amira Reko, koje je primila putem blagajne nije sačinila naloge naplate, a za troškove isplaćene putem blagajne sačinila je jedan dokument-*isplate na teret blagajne*, na kojem nema potpisa blagajnika, lica koje je primilo novčana sredstva i lica koje je vršilo kontrolu.

Takođe, računi koji su dostavljeni za utrošena sredstva imaju niz manjkavosti, odnosno iz kopija računa nije moguće utvrditi iznos i namjenu utrošenih sredstava, te da li u potpunosti pokrivaju isplaćena sredstva.

Na osnovu podataka iz sačinjenog izvještaja² o plaćenim računima gotovinskim putem, utvrđen je izlazni promet u iznosu od 1.530,54 KM, dok je stranka iskazala troškove u iznosu od 4.164,42 KM, od čega je 1.100,00 KM taksa za izbore plaćena putem transakcijskog računa. Služba za reviziju je utvrdila da za sredstva u iznosu od 1.533,88 KM ne postoji nikakva dokumentacija.

- (3) U obrascu 3-a finansijskog izvještaja (Prilozi fizičkih lica) utvrđeno je da je stranka prijavila prilog fizičkog lica Amira Reko u iznosu od 110,00 KM, dok je uvidom u izvode utvrđeno da je prilog u navedenom iznosu dalo drugo fizičko lice, Hasna Ljubović, te da je stranka u finansijskom izvještaju prijavila pogrešno fizičko lice, čime je prekršila odredbe člana 14. Pravilnika.
- (4) Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja, poslovnih knjiga i dodatne dokumentacije utvrđeno je da stranka nije uspostavila potpune i tačne evidencije o rashodima, te ih nije iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju u obrascima 4 (rashodi političke stranke) i 4.1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi), čime je prekršila odredbe člana 21. i 22. Pravilnika.

Stranka je u poslovnim knjigama evidentirala i u godišnjem finansijskom izvještaju iskazala *troškove ostalih zakupa* u iznosu od 454,35 KM. Uvidom u ugovor o zakupu utvrđeno je da troškovi zakupa za pet mjeseci ugovorene zakupnine u 2020. godini iznose 1.000,00 KM, te da je stranka troškove iskazala u manjem iznosu za 545,65 KM.

Pored toga, stranka u svojim poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju nije evidentirala i nije iskazala troškove bankarske provizije prilikom gašenja računa u ukupnom iznosu od 194,17 KM.

- (5) Stranka je u obrascu 5. (obaveze političke partije) iskazala sve svoje obaveze iskazala kao obaveze po pozajmicama prema fizičkom licu Amir Reko u iznosu od 3.160,52 KM, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da stranka u okviru obaveza ima evidentirane ostale obaveze u iznosu od 572,36 KM, a ostale obaveze prema Amiru Reko u iznosu od 2.588,16 KM.

Na zahtjev da dostavi ugovor o pozajmicama i dokaz o uplati, stranka je dostavila ugovor o pozajmici između stranke i Amira Reko na iznos od 1.100,00 KM. S obzirom na to da je

² Sačinjeni izvještaj sadrži: naziv dobavljača, datum sa računa, iznos i broj računa.

stranka dostavila samo ugovor o pozajmici na 1.100,00 KM nije bilo moguće potvrditi da obaveze stranke po osnovu pozajmice prema Amiru Reko iznose 3.060,52 KM.

(6) Dana 28.03.2022. godine, Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je političkoj stranci Pokret most 21 uputila Zahtjev za dostavljanje dodatne dokumentacije za 2020. godinu broj: 03-07-6-719-5/21 kojim je od stranke traženo da dostavi: dokumentaciju o korištenju poslovnog prostora stranke za 2020. godinu, glavnu knjigu sa kompletnim analitičkim evidencijama za period 01.01.-31.12.2020. godine, ugovor o pozajmici sa Amirom Reko, kopije računa za troškove goriva, reprezentacije i ostale troškove, izjavu o načinu finansiranja izborne kampanje i iznose iste, te kopiju izvoda sa transakcijskih računa: 1028370000012651 i 1401011130006383.

Nakon upućenog zahtjeva stranka je dana 20.04.2021. godine dostavila nepotpunu dokumentaciju, odnosno nije dostavila sve ugovore o pozajmicama sa fizičkim licem i izjavu o načinu finansiranja izborne kampanje i iznose iste.

S obzirom da stranka nije dostavila kompletnu traženu dodatnu dokumentaciju prekršila je odredbe člana 12. stav (5) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

c) Pokret most 21 prekršio je odredbe člana 12. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.³

- Uvidom u službene evidencije, utvrđeno je da Pokret most 21 nije dostavio postizborni finansijski izvještaj nakon učešća na Lokalnim izborima 2020. godine, koji su održani u novembru 2020. godine, čime su prekršene odredbe člana 12. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

- Postizborni finansijski izvještaj nakon učešća na Lokalnim izborima u Mostaru, održanih u decembru 2020. godine politička stranka podnijela je nakon utvrđenog roka, čime su prekršene odredbe člana 12. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

Stranka je postizborni finansijski izvještaj nakon učešća na Lokalnim izborima u Mostaru podnijela putem aplikacije i u čvrstoj kopiji dana 31.03.2021. godine, dok je rok za podnošenje bio 19.02.2021. godine.

Troškovi izborne kampanje

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM⁴ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH.

Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, Pokret most 21 je u svrhu izborne kampanje za Lokalne izbore 2020. godine mogao da potroši sredstva u iznosu od 362.038,50 KM, a u svrhu izborne kampanje za Lokalne izbore u Mostaru 2020. godine mogao je da potroši sredstva u iznosu od 30.259,20 KM.

³ Politička stranka i nezavisni kandidat koji učestvuju na izborima za organe vlasti Bosne i Hercegovine na svim nivoima dužni su, Centralnoj izornoj komisiji BiH, u roku od trideset dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u Službenom glasniku BiH, podnijeti finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora (postizborni finansijski izvještaj). U skladu sa odredbom člana 15.1 stav (1) Izbornog zakona BiH, krajnji rok za dostavu postizbornog izvještaja za Lokalne izbore 2020. godine bio je 15.01.2021. godine.

⁴ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feniga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feniga za izbore za članove kantonalnih skupština.

Pokret most 21 u godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu nije iskazao troškove kampanje, niti je dostavio izjavu o načinu finansiranja kampanje i iznosu iste.

5.2 PREPORUKE

Preporučuje se Pokretu most 21 da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da sačinjava program utroška finansijskih sredstva i da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke koristi u skladu sa utvrđenim programom utroška sredstava,*
- *da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da obrati pažnju na ispravnost i relevantnost knjigovodstvenih isprava,*
- *da uspostavi potpune, tačne i pravovremene evidencije o rashodima stranke i novčanim tokovima,*
- *da gotovinsko poslovanje uspostavi u skladu sa principima i pravilima blagajničkog poslovanja i*
- *da sve finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH podnosi u zakonom propisanim rokovima i popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i Pravilnikom o predizbornim i postizbornim finansijskim izvještajima političkih stranaka.*

KOMENTAR:

Politička stranka Pokret most 21 nije se očitovala na nalaze i mišljenje revizora dato u Preliminarnom izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu.

šef Odsjeka za revizijske poslove

Sanja Tošović

šef Službe za reviziju

Mr.sc Hasida Gušić

Revizor

Veliborka Kenjić